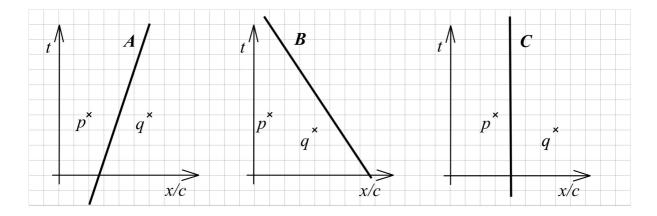
Instuderingsfrågor 2

Relativitetsteori Sommarkurs, Fysikum

- 1. Vad kännetecknar
  - (a) en ljuslik linje
  - (b) en tidslik linje
  - (c) en rumslik linje i rumtidsdiagrammet?

2 Är

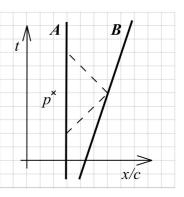
- (a) en observatörs världslinje
- (b) en observatörs samtidighetslinje
- (c) en ljuspuls världslinje rumslik, ljuslik eller tidslik?
- 3. Ett av följande påståenden är felaktigt. Vilket, och på vilket sätt?
  - (a) "Två observatörer som rör sig med samma fart och åt samma håll har samma samtidighetsuppfattning."
  - (b) "Om den raka linjen mellan två händelser är tidslik, så är det möjligt att färdas mellan händelserna."
  - (c) "Ingenting kan färdas snabbare än ljuset i vakuum."
  - (d) "För att två observatörer ska kunna vara oense om vilken av två händelser som inträffar först, så måste linjen mellan händelserna vara tidslik."

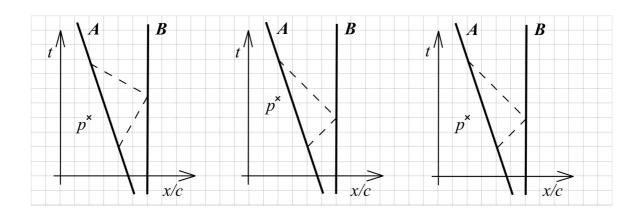

- 4
- (a) Rita samtidighetslinjer till observatörerna A, B och C i diagrammen ovan, och ange vilken av händelserna p och q som respektive observatör anser inträffar först!
- (b) Vilken av händelserna *p* och *q ser* respektive observatör först (om vi förutsätter att ljus sänds ut från båda händelserna)?

- 5. Det är skillnad mellan att *anse* att två händelser inträffar samtidigt, och att samtidigt nås av information om att de har ägt rum (dvs. att *se* dem samtidigt). Rita ett rumtidsdiagram med två observatörer *A* och *B* och två händelser *p* och *q* sådant att
  - (1) $A \operatorname{ser} p \operatorname{och} q \operatorname{samtidigt}$, men anser att $p \operatorname{inträffar}$ före q,
  - (2) B anser att p och q inträffar samtidigt, men ser p före q.
- 6. Diagrammet till höger föreställer två observatörer *A* och *B*, en händelse *p* samt en ljussignal som går från *A* till *B* och sedan tillbaka till *A*.

Vilket av diagrammen nedan representerar bäst samma situation, men från ett perspektiv där *B* är den som befinner sig i vila?

- 7.
- (a) Två personer står på varsin sida om jordklotet, säg på Nord- respektive Sydpolen, och knäpper med fingrarna. Först knäpper person A, och en hundradels sekund senare knäpper person B (utifrån jordtid). Hur snabbt och i vilken riktning måste en person färdas för att anse att dessa två fingerknäppningar äger rum samtidigt? Jordklotets radie är ungefär $6.4 \cdot 10^6$ meter.
- (b) Hur lång kan tiden mellan *A*:s och *B*:s fingerknäppningar maximalt vara för att någon ska kunna anse att de äger rum samtidigt?